

Αυτή την εποχή η ανθρωπότητα διέρχεται μία από τις πιο κρίσιμες περιόδους της ιστορίας της. Με πρόσχημα την ύπαρξη της τρομοκρατίας, η μοναδική υπερδύναμη, συνεπικουρούμενη από τις αναπτυγμένες κεφαλαιοκρατικές χώρες, έχει εξαπολύσει ή απειλεί να εξαπολύσει μια σειρά κατακτητικών πολέμων καταπατώντας κάθε έννοια διεθνούς δικαίου και έννομης τάξης. Πού θα οδηγήσουν αυτοί οι πόλεμοι, που αποβλέπουν στην αρπαγή πρώτων υλών, αγορών, στην εκμετάλλευση φθηνής εργατικής δύναμης και που ταυτόχρονα εντάσσονται στη γενικότερη στρατηγική των ΗΠΑ για παγκόσμια ηγεμονία; Και πάλι με το πρόσχημα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, συρρικνώνονται ή και καταργούνται ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες που κατακτήθηκαν με αγώνες στα πλαίσια της αστικής κοινωνίας. Οι διάφοροι τρομονόμοι, η Συνθήκη του Σέγκεν, η Συμφωνία Έκδοσης κ.λπ., δεν ενισχύουν απλώς τους κατασταλτικούς κρατικούς μηχανισμούς. Τείνουν να μετατρέψουν τις δήθεν ανοιχτές κοινωνίες μας σε στρατοπεδικές, σε κοινωνίες Όργουελ. Η γενικευμένη ανασφάλεια της εποχής μας δεν προέρχεται από τις τρομοκρατικές και αδιέξοδες πράξεις των απελευσμένων, αλλά από τις φοβερές δυνάμεις του πολέμου και της καταστολής που εξαπέλυσαν οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους. Η τρομοκρατία είναι γέννημα της φτώχειας, της αποικιακής εκμετάλλευσης, της εθνικής ταπείνωσης και δεν μπορεί να καταπολεμηθεί με την κρατική τρομοκρατία.

Η αποδόμηση του αστικού κράτους δικαίου και η περιφρόνηση του διεθνούς δικαίου εξ άλλου, συμβαδίζουν με την αποδόμηση του κοινωνικού κράτους. Η νεοφιλελεύθερη πολιτική ρίχνει τα βάρη της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης στην πλάτη των μισθωτών, με μέσον έναν ανελέητο πόλεμο του κεφαλαίου εναντίον της εργασίας. Αλλά η κρίση υπερσυσσώρευσης δεν θα ξεπεραστεί με την πολιτική του νεοφιλελευθερισμού. Και όσο θα οξύνεται η αντίθεση φτώχειας-πλούτου, όσο η ανεργία, οι νέες μορφές φτώχειας και η περιθωριοποίηση ολόκληρων κοινωνικών ομάδων και λαών θα εντείνονται, τόσο περισσότερο θα οξύνονται οι κοινωνικές και οι εθνικές αντιθέσεις. Ο νεοφιλελευθερισμός και οι πόλεμοι θα μπορούσαν να οδηγήσουν ακόμα και στην πυρηνική καταστροφή. Οι εγκέφαλοι των ΗΠΑ, ως γνωστόν, προετοιμάζουν τα «μινι-πυρηνικά» και τον πόλεμο των «άστρων» και ήδη απειλούν ακόμα και με πυρηνικά τα «κράτη ταραξίες», δηλαδή τα κράτη που δεν υποκλίνονται στις επιταγές τους.

Η καπιταλιστική «παγκοσμιοποίηση» τείνει να παγκοσμιοποιήσει τις ενδογενείς αντινομίες του καπιταλισμού και τις κοινωνικές του συνέπειες. Η κατάργηση των εργατικών δικαιωμάτων, η απορρύθμιση της «αγοράς εργασίας», η προσωρινότητα, η ευελιξία, η μερική απασχόληση, δημιουργούν έναν ωκεανό αβεβαιότητας και φτώχειας μέσα στον αυξανόμενο κοινωνικό πλούτο. Η «αγορά», η νέα θεότητα των ιδεολογιών του όψιμου καπιταλι-

σμού, έδειξε σύντομα το πρόσωπό της, πρόσωπο άρπυας. Η παιδεία, και ειδικότερα το πανεπιστήμιο, δεν μπόρεσαν να ξεφύγουν από τη λαίλαπα του νεο-συντηρητισμού. Η παιδεία τείνει να απωλέσει τον ουμανιστικό χαρακτήρα της, και να μετατραπεί σε μέσον εκπαίδευσης εργατικής δύναμης στην υπηρεσία του κεφαλαίου. Το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο, το «πανεπιστήμιο - σούπερ μάρκετ» αποτελεί την άρνηση του παραδοσιακού πανεπιστημίου και συμβολίζει –μεταξύ άλλων– την συνολική έκπτωση των ουμανιστικών και πολιτισμικών αξιών της αστικής κοινωνίας.

Τα σχόλια του σημερινού τεύχους και οι περισσότερες μελέτες αναφέρονται στη σημερινή πραγματικότητα. Ένα μέρος όμως του τεύχους είναι αφιερωμένο σε περισσότερο θεωρητικά θέματα. Τα κείμενα του Tertulian και του Charbonier, αντιστοιχούν στις εισηγήσεις των δύο πανεπιστημιακών στο Συμπόσιο για το έργο του Λούκατς που οργάνωσε η Οντοπία σε συνεργασία με το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών. Το κείμενο του E. Barot ανοίγει μια συζήτηση για τη διαλεκτική της φύσης, μέσα από την συγκριτική ανάλυση δύο βιβλίων αφιερωμένων σ' αυτό το πρόβλημα. Το άρθρο του Θ. Μεγαλοοικονόμου εξάλλου για τον ψυχικό πόνο, σχετίζεται άμεσα με τη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα όπως και το δεύτερο μέρος του άρθρου του Κ. Σταμάτη για τη «νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση».

Τέλος, το άρθρο των Δ. Μπελαντή και Οικονομάκη, ανοίγει μια θεωρητική συζήτηση για το πρόβλημα της τρομοκρατίας, απ' αφορμή τη δίκη της 17 Νοέμβρη.

Το σημερινό τεύχος της Οντοπίας εικονογραφείται με έργα της ζωγράφου Μαρίας Κοκκίνου.

Σημείωση: Το σημερινό τεύχος της Οντοπίας κυκλοφορεί με μεγάλη καθυστέρηση. Υπέυθυνος γι' αυτό είναι ο επιμελητής του τεύχους. Ζητούμε συγγνώμη από τους φίλους-αναγνώστες μας, και θα φροντίσουμε να μην ξανασυμβεί τέτοιο φαινόμενο.